

Enheten för EU:s inre marknad

YTTRANDE

2025-10-20

Dnr 2025/01243-2

Klimat- och näringslivsdepartementet
103 33 Stockholm

Remiss avseende: Omarbetat direktiv om luftkvalitet och renare luft i Europa – författningsförslag med anledning av bestämmelserna i det nya luftkvalitetsdirektivet om tillgång till rättslig prövning och rätt till skadestånd samt Naturvårdsverkets delredovisning

(Ert dnr: KN2025/01294)

Kommerskollegium ansvarar för frågor som rör utrikeshandel, EU:s inre marknad och EU:s handelspolitik. Vårt uppdrag är att verka för frihandel. Det innebär att vi verkar för fri rörlighet på den inre marknaden och för liberalisering av handeln mellan EU och omvärlden samt globalt.

I Klimat- och näringslivsdepartementets promemoria föreslås ändringar i miljöbalken och luftkvalitetsförordningen i syfte att genomföra de delar i EU:s nya luftkvalitetsdirektiv (2024/2881 – artiklarna 27 och 28) som handlar om tillgång till rättslig prövning och rätt till skadestånd.

Naturvårdsverkets delredovisning innehåller författningsförslag som bedöms vara nödvändiga för att i övrigt kunna införliva EU:s nya luftkvalitetsdirektiv på ett korrekt sätt. Detta direktiv innebär vissa skärpta regler för luftkvalitet inom EU där det långsiktiga målet är s.k. nollförorening till år 2050.

Kommerskollegium ser positivt på att de EU-rättsliga aspekterna har analyserats utförligt (bl.a. sammanfattat i avsnitt i 5.10 av Naturvårdsverket). Avgränsat till de frågor som vi ansvarar för, så har vi inte några invändningar mot de förslag som läggs fram men vi understryker betydelsen av att EU-rättens principer beaktas i den vidare beredningen, inte minst när det gäller förslag som kan tänkas gå utöver EU-direktivets kravnivå.

Avslutningsvis bedömer vi att förslagen, under vissa förutsättningar, skulle kunna aktualisera EU:s anmälningsskylldighetsprocedurer för varor och tjänster, som Kommerskollegium administrerar (se mer nedan).¹

Anmälningsskylldighet för s.k. tekniska föreskrifter

Enligt 20 § 6 p. förordningen (1996:1515) med instruktion för Regeringskansliet ska Regeringskansliet anmäla förslag till författningar i enlighet med de procedurer som följer av Sveriges EU-medlemskap eller av andra internationella överenskommelser, bland annat enligt proceduren i anmälningsskylldighetsdirektivet för tekniska föreskrifter, (EU) 2015/1535² och WTO:s TBT-avtal, Agreement on Technical Barriers to Trade.

EU:s anmälningsskylldighetsdirektiv

Författningsförslag om miljö kvalitetskriterier kan vara anmälningsskylldiga enligt direktiv (EU) 2015/1535 om de direkt påverkar egenskaper som krävs för olika produkter. Så kan vara fallet om de exempelvis innehåller *specifikationer om vilka produkter eller ämnen som skall undvikas* för att man skall uppfylla det föreskrivna miljökravet eller *krav på mätinstrument som skall användas*. Tekniska föreskrifter som genomför EU-lagstiftning behöver inte anmälas, om inte ett utrymme till nationella lösningar har utnyttjats.³

De remitterade förslagen innehåller bemyndigandebestämmelser relaterade till vissa sådana aspekter, exempelvis 5 kap. 12 § i förslaget till lag om ändring i miljöbalken. Kommerskollegium bedömer att bemyndigandebestämmelserna inte aktualiserar anmälningsskylldighet. Dock bedömer vi att föreskrifter som antas med stöd av dessa, exempelvis avseende godkännande/krav på mätsystem och andra kontrollbestämmelser, bör remitteras till Kommerskollegium då dessa kan utgöra anmälningsskylldiga regler om de går längre än luftkvalitetsdirektivet.

I övrigt kan följande framhållas: vi noterar att det i luftkvalitetsdirektivet finns ett undantag för sandning och saltning av vägar, som inte tillämpas i Sverige idag och som inte heller föreslås tillämpas framöver. Av underlaget framgår att de svenska reglerna därmed blir strängare än luftkvalitetsdirektivet och att ordningen kan medföra att kommuner behöver utökade möjligheter att påverka källor till PM₁₀. I avsaknad av redovisade konsekvenser för företag och konkreta förslag i denna del stannar vi vid att endast understryka att eventuella förslag på området bör bedömas utifrån deras påverkan på produkter för att avgöra anmälningsskylldigheten.

¹ Det avser EU-direktiven 2015/1535 (anmälningsskylldighetsdirektivet) och tjänstedirektivet (2006/123).

² Formell titel: Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/1535 av den 9 september 2015 om ett informationsförfarande beträffande tekniska föreskrifter och beträffande föreskrifter för informationssamhällets tjänster (anmälningsskylldighetsdirektivet).

³ EU-domstolens dom i mål C-443/98, *Unilever* (2000) p. 29.

Ärendet har avgjorts av enhetschefen Christofer Berg i närvaro av utredarna Ulrika Sanded och Ralph Eliasson, föredragande.

Christofer Berg

Ralph Eliasson